

Μαρία Γιαννακάκη

Β' Πειραιώς

Ερώτηση

Προς τον κ. Υπουργό Παιδείας, Θρησκευμάτων, Πολιτισμού και Αθλητισμού

ΘΕΜΑ: Κατάργηση «σχολείων-γκέτο» για παιδιά Ρομά

Το ΥΠΑΙΘΠΑ δηλώνει προς κάθε κατεύθυνση ότι επιδιώκει την ένταξη των παιδιών Ρομά στις κανονικές τάξεις και ότι ο διαχωρισμός τους από τους λοιπούς μαθητές αντίκειται στο Ελληνικό Σύνταγμα, το οποίο απαγορεύει τις διακρίσεις λόγω φυλετικής ή εθνοτικής καταγωγής στην εκπαίδευση. Κι' όμως, λειτουργούν πολλά «σχολεία-γκέτο» και «τάξεις-γκέτο» για παιδιά Ρομά.

Στις 11 Δεκεμβρίου 2012, το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (ΕΔΔΑ) καταδίκασε για δεύτερη φορά την Ελλάδα για παραβίαση του άρθρου 14 της ΕΣΔΑ σε συνδυασμό με το άρθρο 2 του Πρωτοκόλλου υπ' αρ. 1 (Υπόθεση Σαμπάνη και λοιποί κατά Ελλάδας) λόγω της συνεχιζόμενης λειτουργίας του 12^{ου} Δημοτικού Σχολείου Ασπροπύργου μόνο για παιδιά Ρομά παρά την προηγούμενη ταυτόσημη καταδίκη της Ελλάδας από το ΕΔΔΑ στις 5 Ιουνίου 2008 (Υπόθεση Σαμπάνης και λοιποί κατά Ελλάδας). Αυτή τη φορά το ΕΔΔΑ ζήτησε ρητά από την Ελλάδα «να μετεγγράψει σε άλλα δημόσια σχολεία όσα αιτούντα παιδιά είναι ακόμα σε σχολική ηλικία και να εγγράψει όσα αιτούντα παιδιά είναι πια ενήλικα σε σχολεία δεύτερης ευκαιρίας ή κέντρα εκπαίδευσης ενηλίκων.»

Σε λίγο καιρό πιθανολογείται ανάλογη καταδίκη της Ελλάδας από το ΕΔΔΑ (Υπόθεση Λαβίδα και άλλοι κατά Ελλάδας) για τη λειτουργία του μεγαλύτερου σχολείου-γκέτο για παιδιά Ρομά (με περίπου 500 παιδιά εγγεγραμμένα) στην Ελλάδα, του 4^{ου} Δημοτικού Σχολείου Σοφάδων. Για την αντιμετώπιση του προβλήματος, όπως αναφέρεται στην πρόσφατη Ετήσια Έκθεση 2012 του Συνηγόρου του Πολίτη, «Στις αρχές του 2012, με απόφαση του ΥΠΑΙΘΠΑ, δρομολογήθηκε, χωρίς την απαιτούμενη προηγούμενη προετοιμασία όλων των εμπλεκομένων, η μετεγγραφή μαθητών της Α' τάξης του 4ου Δημοτικού σε 7 σχολεία των Σοφάδων και άλλων χωριών της περιοχής. Η απόφαση αυτή, επειδή πυροδότησε έντονες αρνητικές αντιδράσεις γονέων και τοπικών παραγόντων, τελικά δεν υλοποιήθηκε. Σε σύσκεψη που συγκάλεσε το ΥΠΑΙΘΠΑ με εκπροσώπους όλων των εμπλεκόμενων φορέων της περιοχής και του Συνηγόρου αποφασίστηκε τελικά, μεταξύ άλλων, να μετεγγραφούν 9 μαθητές της Α' τάξης του 4ου Δημοτικού οι οποίοι να πληρούν τα μαθησιακά και ηλικιακά κριτήρια στο 1^ο και 2ο Δημοτικό Σοφάδων, με παράλληλη ένταξή τους σε τάξεις υποδοχής. Επίσης, σύμφωνα με δελτίο τύπου που εξέδωσε το αρμόδιο υπουργείο, ορίστηκε η εγγραφή μαθητών του 5ου Νηπιαγωγείου στην Α' τάξη σε σχολεία της πόλης των Σοφάδων από το σχολικό έτος 2012-2013 σε ποσοστό που δεν θα υπερβαίνει το 20% του μαθητικού πληθυσμού κάθε σχολείου. Μέχρι τα τέλη του 2012 η υλοποίηση των παραπάνω δεν είχε προχωρήσει. Οι γονείς των 5, τελικά, μαθητών που ενεγράφησαν στο 1ο και το 2ο Δημοτικό ζήτησαν να επιστρέψουν τα παιδιά τους στο 4ο καθότι η προσαρμογή τους στα σχολεία αυτά δεν ήταν εφικτή.»

Τα μέτρα αυτά είχαν ούτως ή άλλως θεωρηθεί ανεπαρκή από την Επίτροπο Viviane Reding, στις 2 Απριλίου 2012, σε απάντησή της σε ερώτηση του ευρωβουλευτή Νίκου Χρυσόγελου στις 13 Φεβρουαρίου 2012: «*Η Επιτροπή συμμερίζεται την άποψη του Αξιότιμου Μέλους ότι τα μέτρα που λήφθηκαν σ' αυτήν την περίπτωση δεν βοηθάνε αρκετά στην αποτελεσματική κατάργηση του διαχωρισμού, παρότι καταδεικνύουν πρόθεση αντιμετώπισης του ζητήματος*». Την αποτυχία στις Σοφάδες αλλά και στο 19^ο Δημοτικό Σχολείο Καρδίτσας παραδέχθηκε και η Αθηνά Λινού, Ειδική Γραμματέας του Υπουργείου Παιδείας, μιλώντας στις 23 Ιανουαρίου 2013 στην Ειδική Μόνιμη Επιτροπή Ισότητας, Νεολαίας και Δικαιωμάτων του Ανθρώπου της Βουλής: «*Στα περισσότερα σχολεία... έχουμε καταφέρει να υπάρχει μια ομαλή συμβίωση των παιδιών [Ρομά με μη Ρομά], σε μερικές περιοχές δεν τα καταφέραμε καλά. Ένα κλασικό παράδειγμα είναι το παράδειγμα των Σοφάδων Καρδίτσας, αλλά και κάποια παραδείγματα μέσα στην Καρδίτσα.*»

Γενικότερα δε, όπως ανέφερε ο Συνήγορος του Πολίτη, μιλώντας στις 16 Ιανουαρίου 2013 στην Ειδική Μόνιμη Επιτροπή Ισότητας, Νεολαίας και Δικαιωμάτων του Ανθρώπου της Βουλής: «*Αυτά τα σχολεία που ονομάζονται 'σχολεία γκέτο' είναι ένα μεγάλο θέμα προς συζήτηση. Υπάρχουν, δυστυχώς, κάποιες πρακτικές στη χώρα μας, αναφερθήκατε και προηγουμένως, που έχουν καταδικαστεί διεθνώς. Για τη πρακτική του Ασπροπύργου, έχουμε καταδίκη από το Συμβούλιο της Ευρώπης που λειτουργεί σχολείο απομονωμένο μόνο με παιδιά Ρομά. Όσοι από εσάς ταξιδεύετε στην Β. Εύβοια μετά την Αρτάκη θα περνάτε από ένα μέρος που λέγεται Καστέλα Ψαχνών, έχει το Τριθέσιο Δημοτικό σχολείο για όλα τα παιδιά και αμέσως μετά από το χωριό υπάρχει το Μονοθέσιο Δημοτικό σχολείο για Ρομά. Αυτό είναι το κλασικό αποτέλεσμα των τοπικών αντιδράσεων και προκαταλήψεων που υπάρχουν μέσα στις κοινότητες και βημάτων που δεν έχουν γίνει παρόλο που έπρεπε να έχουν γίνει.*» Επί πλέον, στην Ετήσια Έκθεση 2012 ο Συνήγορος του Πολίτη ανέφερε: «*Τον Ιανουάριο του 2012 κάλεσε σε συνάντηση εργασίας όλους τους εμπλεκόμενους φορείς και διευθυντές σχολείων, όπου συζητήθηκε η διαμόρφωση σχεδίου δράσης ώστε να μειωθεί η λειτουργία τάξεων (π.χ. στο 7ο Δημοτικό Σχολείο Κομοτηνής) ή σχολείων (π.χ. 12ο Δημοτικό Σχολείο Κομοτηνής) όπου φοιτούν παιδιά αποκλειστικά αυτής της πληθυσμιακής ομάδας. Για τον λόγο αυτό προγραμματίστηκε η κατανομή μέρους των μαθητών σε διάφορα σχολεία της πόλης, εφόσον διασφαλίστηκε η συναίνεση των γονέων τους, η μεταφορά τους, η λειτουργία τάξεων υποδοχής, η επιμόρφωση εκπαιδευτικών και η ευαισθητοποίηση γονέων και μαθητών στα σχολεία αυτά. Η εξέλιξη της υλοποίησης του σχεδίου παρακολουθείται από τον Συνήγορο.*»

Κατόπιν των ανωτέρω

Ερωτάται ο αρμόδιος Υπουργός

1. Πόσα και ποια σχολεία-γκέτο και πόσες και ποιες τάξεις-γκέτο λειτουργούν στα δημοτικά σχολεία της Ελλάδας; Πόσα παιδιά Ρομά φοιτούν σε αυτά τα σχολεία και σε αυτές τις τάξεις; Πόσα παιδιά Ρομά φοιτούν συνολικά στα δημοτικά σχολεία της Ελλάδας;
2. Πώς υλοποιούνται τα συγκεκριμένα μέτρα που ζήτησε το ΕΔΔΑ με την απόφαση Σαμπάνη κατά Ελλάδας;
3. Τι μέτρα έχει πάρει για την άρση του διαχωρισμού των παιδιών Ρομά που τώρα φοιτούν στα σχολεία-γκέτο 4^ο Δημοτικό Σχολείο Σοφάδων, 19^ο Δημοτικό Σχολείο Καρδίτσας, 12^ο Δημοτικό Σχολείο Κομοτηνής, Μονοθέσιο Δημοτικό Σχολείο Καστέλλας Ψαχνών, και στις τάξεις-γκέτο του 7^{ου} Δημοτικού Σχολείου Κομοτηνής, καθώς και σε όλα τα άλλα σχολεία-γκέτο και τάξεις-γκέτο που θα κατονομαστούν στην απάντηση στην πρώτη ερώτηση;

Η ερωτώσα Βουλευτής